

SAMMANFATTNING FÖR ALLMÄNHETEN

Hittills har 62,95 miljoner euro beviljats till 118 projekt, vilket är något över programmets totala EU-budget (104,2 %). Alla tillgängliga medel hade vid ingången av 2022 redan beviljats till olika projekt och därmed öppnades inga ansökningsomgångar och inga projekt eller förstudier beviljades under året. Under programperioden har det inkommit 289 ansökningar varav 260 avsåg huvudprojekt och 29 förstudier.

Under 2022 beslutade förvaltande myndighet om utbetalningar på ca 10,9 MEUR. Hittills har ca 52 MEUR betalats ut till stödmottagarna under programperioden. Utbetalningarna motsvarar ca 86% av programmets totala budget. Under året avslutades 16 projekt, 37 projekt var pågående per den 31 december 2022.

Programmet är i sitt sluteskede. Fokus för programmet under året har i huvudsak varit att stödja och följa upp de projekt som fortfarande pågår, samt att sprida goda exempel och visa resultat av de projekt som genomförts. Programmet har uppmuntrat och stöttat projekten att delta i olika europeiska informationskampanjer och informationssatsningar initierade av Interact och Kommissionen. Projektet "Filling the EU-Sápmi knowledge gaps" var utvalda som en av finalisterna i Regiostars Award 2022, som i år var en speciell jubileumstävling. Projektet nominerades redan första gången år 2021 i kategorin "FAIR Europe: Fostering inclusion and anti-discrimination" och gick hela vägen till finalen. I år blev projektet nominerade som ett av de bästa projekten i Europa under tävlingens 15-åriga historia.



Programmet arrangerande i juni 2022 i Skellefteå en slutkonferens tillsammans med Interreg Botnia-Atlantica. Över 250 personer samlades för att ta del av programmets framgångsrika resultat. Programmen hade tillsammans även tagit fram en resultatbok till slutkonferensen för att visa på bredden av de beviljade gränsöverskridande projekten och styrkan som kommer av att arbeta tillsammans. I boken "Borderless" presenteras sju gränsöverskridande Interreg Nord projekt som gett viktiga resultat för programområdet och allmänheten. Länk till boken <https://pdf.mediahandler.se/pdf/Borderless/>





Inom insatsområde 1 - Forskning och innovation, har totalt 37 projekt beviljats, varav 4 varit förstudier. 10 projekt är pågående, 27 projekt har avslutats till och med sista december 2022. Av insatsområdets budgeterade ERUF-medel har 18,77 MEUR och 2,59 MEUR norska IR-medel in-tecknats fram till sista december 2022.

Under året avslutades två huvudprojekt inom insatsområde 1. Ett av dessa är projektet *ON-SITE*. Projektets syfte vara att undersöka principerna för små avlopp i Finland, Sverige och Norge som inte är anslutna till avloppsnät. Projektet har även genomfört undersökning av eventuella brister i kunskapen om de småskaliga avloppssystemens reningseffekt och miljöbelastning när det gäller reglerade och icke-reglerade ämnen. Syftet var bland annat att ge ökad kompetens inom avloppsrening, uppföljning och konsekvensbedömning av miljöns tillstånd.

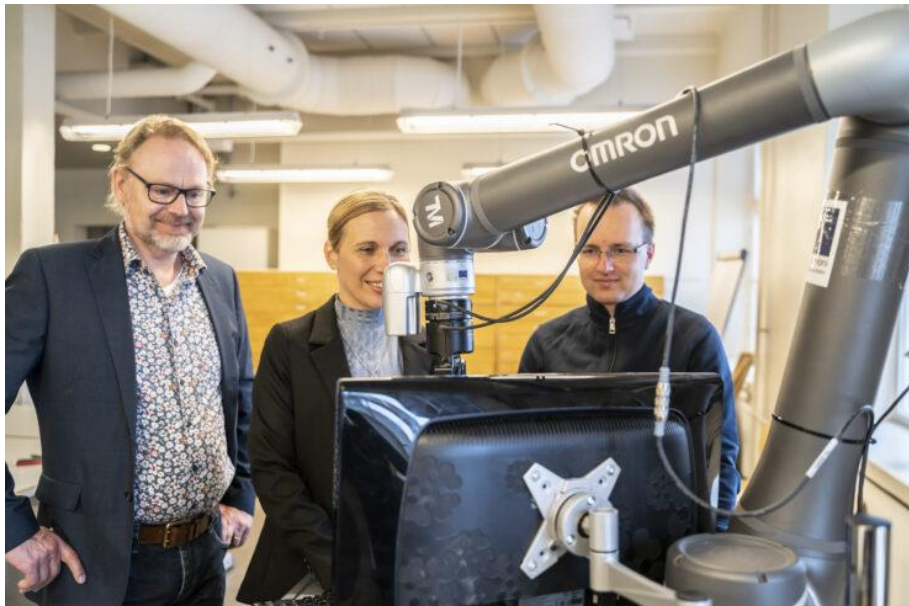
ON-SITE studerade också potentialen för fosfor- och kväveåtervinning genom att jämföra nuvarande återvinningsgrader med olika scenarier där källsegregering genomförs. Undersökningarna visade bland annat att införandet av källseparering skulle kunna ge en betydande ökning av återvinningsgraden av fosfor (41–81 %) och kväve (689–864 %) jämfört med de konventionella systemen (nuvarande situation). Beroende på region skulle upp till 65 % av mineralfosfor och 60 % av mineralisk kvävegödsel teoretiskt kunna ersättas.



Det andra projektet som avslutats under året är *"Arctic Airborne 3D"*. Projektet har fokuserat på industriell forskning som utnyttjar innovativ drönarteknologi, visualisering samt sensor- och lokaliseringsteknologi. Huvudsyftet med projektet var att skapa innovationer genom drönarteknik. Bland annat har man bidragit till att utveckla och demonstrera innovativa drönarapplikationer och affärsmodeller kopplat till dessa. Bland annat genomfördes flera demonstrationer för renskötselns behov. Exempelvis relaterat till att maximera varaktighet för flygningar, flygavstånd och autonoma flygningar, samt säkra flygningar i kallt klimat. Men även drönarteknologins möjligheter inom besöksnäringen och att använda drönare för att komplettera väderdata från andra källor, så som satelliter och fasta mätstationer prövades.

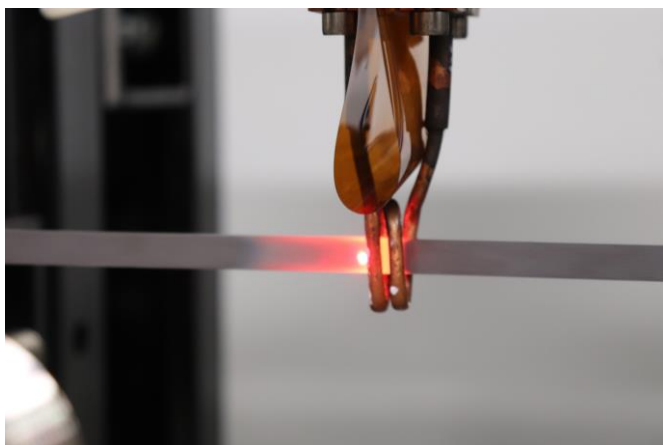


Resultaten från flera av de pågående projekten inom forskningsområdet har också varit goda under året. Exempelvis fortsätter projekten att söka sig vidare ut till de europeiska forskningsprogrammen efter genomförda Interreg Nord-projekt. Under året har bland annat projektet *High Frequency Induction Technology for advanced Materials Processing (InTeMP)* och projektet *RoboSol - Collaborative Robotic Solutions for development of sustainable micro, SME and large-scale industries* lämnat in nya Horisont 2020-ansökningar.



Robosol

InTeMP-projektet arbetar med att utveckla induktionsuppvärmning i olika forsknings- och industrisektorer från konventionell ugnsuppvärmning, detta för att ge kunskaper om kortare och effektivare produktionslinjer inom industrin. I *RoboSol*-projektet handlar det om demonstrationer och kunskap om robotik, intelligent automation och simulering för att förbättra konkurrenskraften och produktiviteten hos företagen i programområdet.



InTeMP

Hittills under programperioden har projekten totalt lämnat in 30 ansökningar till något av callen i Horisont 2020, att jämföra med programmets slutmål 2023 på 10 ansökningar. Projekten har också resulterat i att totalt 362 aktörer hittills har deltagit i olika insatser som leder till nya produkter, tjänster eller metoder.

Inom insatsområde 2 - Entreprenörskap, har totalt 26 projekt beviljats, varav 4 är förstudier. 9 projekt är pågående och 17 projekt har avslutats till och med sista december 2022. Av insatsområdets budgeterade ERUF-medel har 16,97 MEUR och 2,99 MEUR norska IR-medel in-tecknats fram till sista december 2022.

Även inom insatsområde 2 har programmet lyckats väl med att få företagen att medverka i projektens aktiviteter. Exempelvis har 563 företag deltagit i aktiviteter för gränsöverskridande marknadsinsatser, vilket är väldigt bra med tanke på målet på 200 företag. Även när det gäller utfallet för deltagande i kompetensutvecklingsinitiativ har programmets mål uppnåtts. Sammanlagt har 3 107 personer deltagit i någon form av sådana aktiviteter, vilket kan jämföras med målet på 2 000 personer.

Under året avslutades och slutredovisades fem huvudprojekt inom insatsområde 2. Ett projekt, som verkar inom IT- och informationssäkerhet som avslutats under året är projektet *CYNIC*. Projektet har fungerat som en testbädd för SMF för att främja utvecklingen av den digitala tjänstenäringen i regionen. Bland annat genom att tillhandahålla en gränsöverskridande utvecklingsmiljö för test och lärande, vilket har resulterat i affärsmodeller anpassade för digitalisering och digitala tjänster. Sammanlagt har 437 personer deltagit i affärsutvecklande insatser genom projektets aktiviteter. *CYNIC* blev tidigare också utvald som en av finalisterna i RegioStars Award 2020.





I det avslutade *CINEMA*-projektet var målet bland annat att utveckla återtillverkningsprocesser. Här arbetade man med att identifiera produkter som har stor potential för ekodesign på utvecklingen av lågfriktionsbeklädnader för att minska energianvändningen i olika industriella processer. Ett resultat man noterade vara att en signifikant minskning av friktionen erhöles genom impregnering av sulfider i pläteringar framställda med laser- och CMT-beklädnad. En annan viktig aspekt av ekodesign var att studera användningen av återvunnen volframkarbid (WC) som förstärkning i hårda ytskikt. Den återvunna volframkarbiden visade god prestanda i slitstyrka motsvarande kommersiella råvaror. Återvinningsprocessen behöver dock utvecklas i den riktning som ger större karbidpartiklar för att möjliggöra högre avsättningshastigheter vid hårdbeläggning.



Andra projekt som avslutats under året är bland annat *Arctic DC*, *New Nordic Nature Based Service Models* och *Digitalization as a driving force in the AEC-industry*. Projekten har bland annat handlat om att utveckla den regionala datacenterbranschen av små och medelstora företag och om hur digitalisering i bygg och anläggningsindustri bidrar till effektivisering och kostnadsbesparingar.



Inom insatsområde 3 – Kultur och miljö, har totalt 38 projekt beviljats, varav 3 är förstudier. 13 projekt är pågående och 25 projekt har avslutats till sista december 2022. Av insatsområdets budgeterade ERUF-medel har 16,51 MEUR och av 2,83 MEUR norska IR-medel in-tecknats fram till sista december 2022.

Under året avslutades sex huvudprojekt inom insatsområde 3. I det avslutade projektet *Digital access to the Sámi heritage archives* var målet att förbättra det samiska kulturarvets åtkomlighet, genom att utveckla verktyg som möjliggör digital åtkomst till samisk kultur i olika befintliga arkiv. I projektet har en informations- och kommunikationsteknisk applikationshelhet skapas, som länkar användaren till olika tillgängliga samlingar som stöder informationssökning med hjälp av metadata och hjälper användaren att komma åt digitalt material från olika platser och databaser.

Projektet har bland annat resulterat i att 491 personer har deltagit i utvecklingsfrämjande insatser för samisk kultur och samiska förhållanden, och att 118 personer deltagit i aktiviteter som bidrar till ökad användning av det samiska språket. Totalt sett i programmet har 10 957 personer deltagit i insatser som främjar den samiska kulturen och samiska förhållanden, och 12 480 personer har deltagit i aktiviteter som ökar användningen av de samiska språken.



Ett annat projekt som också avslutats under året är projektet *Tana River II*. Projektets syfte har varit att öka den offentliga sektorns kunskaper om metoder för att få en resurseffektiv hantering av dricks- och avloppsvatten längs Tana älv. Projektet har verkat för att möjliggöra en framtida gemensam gränsöverskridande vatten- och avloppshantering. Bland annat har man genomfört en kartläggning av det nuvarande tillståndet för de mindre privata enskilda avloppsanläggningarna längs älven och arbetat för att definiera eventuella nödvändiga renoveringsåtgärder. Totalt har programmet hittills bidragit till ökade kunskaper om grön tillväxt och resurseffektivitet inom offentlig sektor genom att sammanlagt 2380 personer har deltagit i kompetenshöjande åtgärder inom området. Målet för indikatorn är därmed uppfyllt med god marginal.



I det under året avslutade projektet *SeaCOMBO* har man tagit vidare resultaten från det tidigare Interreg-projektet SEAmBOTH, och utvecklat och fördjupat samarbetet mellan partners inom den marina förvaltningen för att ta fram anpassade planer och åtgärdsförslag för bevarande och restaurering i norra Bottenviken. Detta bidrar till ökade möjligheter för ett hållbart förvaltad hav i norra Bottenviken med förbättrad bevarandestatus. Genom projektet har 57 400 hektar fått förbättrad bevarandestatus, vilket avser ytarealen för det tilltänkta transnationella marina skyddade området utanför Haparanda/Torneå. Utöver det tillkommer restaureringsplanen samt samarbetet inom marin förvaltning som kommer att gynna hela projektområdet. Målet med programmet är att totalt 2,5 miljoner hektar ska uppnå bättre bevarandestatus av olika livsmiljöer vid programmets avslut. Programmets slutmål är sedan tidigare nått, och tillsammans med de tidigare redovisade åtgärderna är det nu 3,38 miljoner hektar som fått förbättrad bevarandestatus.





Inom insatsområde 4 - Gemensam arbetsmarknad, har totalt 17 projekt beviljats, varav fyra är förstudier. 5 projekt är pågående, och 12 projekt har avslutats till sista december 2022. Av insatsområdets budgeterade ERUF-medel har 4,75 MEUR och 0,74 MEUR norska IR-medel intecknats fram till sista december 2022.

Under året avslutades tre projekt inom insatsområde 4. I ett av de avslutade projekten, *Sámi musihkkaakademiija*, var syftet att stärka den samiska musiken som näring. Projektet har bland annat bidragit till att utveckla och skapa pedagogiskt nätverk som syftar till att utveckla och stärka samisk musik som försörjning. Genom projektet har totalt 195 personer deltagit i gränsöverskridande kompetensinitiativ inom samiska näringar. (varav 90 kvinnor, 105 män).



Programmet har beviljat stöd till fyra projekt som arbetar för stärkt kompetens och kunskapsutveckling inom de samiska näringarna. Sammanlagt har 784 personer deltagit i gränsöverskridande kompetensutvecklande initiativ inom samiska näringar, vilket är en ökning med 179 personer under året. Detta innebär att programmets slutmål nåtts med god marginal. En annan positiv detalj är att andelen ungdomar är hög, då mer än hälften av totala antalet deltagare är ungdomar.

Ett annat projekt som avslutas under året är *Bottenviksbågens samverkande, samkunniga entreprenöriska ungdomar*. Syftet med projektet har varit att utveckla gränsöverskridande samarbete inom entreprenörsutbildning i Bottenviksbågen. Genom projektet har eleverna därigenom kunnat få nya kunskaper om grannlandets språk och kultur, nya kontakter och nyttiga erfarenheter om näringslivet i Bottenviksbågen-området. Men som projektet skriver i sin slutrapport: ***“The project ended in the end of March 2022, but the main impact will be seen in the future//... Through the NY Bothnian Arc UF collaboration the students, and their teachers, have gained new opportunities, new contacts, and new insights. The real impact of the project will be seen when the students continue to further studies, working life and future entrepreneurship. The project gave them the seeds for an international mindset and a toolkit of entrepreneurial skills to use in building their future.”***



Genom projektet har totalt 645 personer deltagit i gränsöverskridande rörlighetsinitiativ, varav 412 var kvinnor och 233 män. Majoriteten av deltagarna i projektet var också ungdomar (Antal ungdomar; 388 kvinnor, 210 män.) Av de 17 beviljade projekten inom insatsområde 4 är det 13 projekt som arbetar med det specifika målet att öka den gränsöverskridande rörligheten på arbetsmarknaden, och hittills har totalt 3 993 personer deltagit i gränsöverskridande rörlighetsinitiativ genom någon av programmets insatser.

Det tredje projektet som avslutades under året är *Dialogiaa ja kohtaamisia Arktisella*. Projektets huvudmål handlar om att förbättra dialogen och den gemensamma förståelsen för ursprungsbefolkningar, särskilt mellan idkare av samiska näringsgrenar och kunskapssamfund för att stärka ursprungsbefolkningars möjlighet att påverka frågor avseende sin egen kultur.

